

RENAȘTEREA

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SAPTĂMÂNAL

Abonamentul parohii cl. I 300.000 Lei
pe un an: „ cl. II 200.000 Lei

parohii cl. III 120.000 Lei
particulari . 120.000 Lei
în străinătate 300.000 Lei

Redactor: Prot. A. FAUR

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Malinowski Nr. 18.

UN CONSILIU INTERȘCOLAR

Cu câteva zile înainte de sfârșitul vacanței de Paști s'a ținut în Metropola Ardealului un Consiliu Interșcolar, la care au luat parte toți directorii de școli secundare din Regiune. Prin numărul participanților și problemele aduse în discuție de Dni Dumitru Braharu, inspector general șef și N. Ghergaru, inspector școlar administrativ, Consiliul n'a fost o simplă grupare dascălească ci o adunare de cărturari care au căutat, în noianul frământărilor de astăzi, să găsească soluțiile cele mai potrivite pentru școala secundară să poată ajunge la maximumul de progres.

Suntem în primii ani după războiul pustiitor ce a trecut și de bună seamă, școlile, ca orice instituții, și-au dat contribuția lor, atât sub raportul personalului didactic, din care o bună parte a rămas pe câmpurile de luptă, cât și sub acela al materialului intuitiv, deoarece cele mai bine asortate școli au rămas după război cu pereții goi, încât trebuie să înceapă totul dela început. În această situație, e firesc că învățământul să sufere, dar așa cum s'a precizat, lipsurile se pot compensa printr'un material achiziționat și confecționat de elevi — hărți, planșe etc. — și prin o cât mai conștiincioasă activitate din partea profesorilor. Și aci suntem în deplină concordanță cu vederile Domnea Lor, pentru că în orice acțiune dacă se depune suflet, se face din carieră un apostolat, e imposibil că rezultatul să nu fie mai mult decât satisfăcător. Pe lângă cunoștințele multe pe care le poate avea un bun profesor, îi mai trebuie și inimă și dacă în învățăturile lui, abstracte, reci, rigide, sau ori cum ar mai fi, se depune căldura cuvenită, e imposibil să nu stărnească interesul elevului și să-l angreneze pentru studiu.

În atari împrejurări, vigilența se cuvine să fie mare. Și rezultatele vor fi cu atât mai îmbucurătoare cu cât fiecare membru al corpului didactic se va ști apropiat de elevi, va reuși

chiar să intre în inima lor, obligându-i prin ținuta lui la o muncă constructivă. Atenția cuvenită la toate ramurile de activitate, va stârni interesul copiilor să prezinte o notă unitară și omogenă, în conformitate cu spiritul de totdeauna al științei și al educației.

Și de bună seamă, o intruire de proporția celei dela Cluj, nu se putea ține fără să nu se ocupe și cu problema localurilor școlare. Avariate, pe alocurea distruse, răvășite și lipsite încă de strictul necesar, e bine ca dascălimea să-și pună problema unei cât mai grabnice refaceri, pentru că numai așa profesorii vor putea munci cu mai mult folos și vor putea avea satisfacția că au contribuit și ei la cât mai rapidă reșezare a instituției lor în cadrele normale de mai înainte. Pentru unele ca acestea însă se cere un spirit de solidaritate în sânul consiliilor școlare, o colaborare devotată și sinceră între școli de toate gradele și confesiunile și o coordonare cu organele superioare și de control ale Ministerului și Inspectoratului școlar. Revista Ministerului „Noua Școală Românească” va face cel mai bun serviciu în această privință, de aceea abonarea ei nu este numai o chestiune de formalitate profesională, ci o îndatorire legată de suflet. Și de bună seamă că'n actualele împrejurări, când sunt atâtea lipsuri și membrii corpului didactic luptă cu atâtea privațiuni e necesar să se pună și problema ajutorării lor. Unitari și solidari vor putea face multe și'n năzuința lor vor merge până acolo încât să ceară On. Minister să inițieze un fond de ajutorare în noul său buget, din care cei lipsiți să se poată ajuta.

Sub raport administrativ, consiliul a rezolvat o serie de probleme de acută actualitate. Să nu amintim decât pe aceea a regrupării catedrelor și totuși s'a făcut mult. Profesorii care erau lăsați pe dinafară, după nouă organizare a învățământului, fiind nevoiți să-și caute

catedre la alte școli și poate în alte localități decât în care au funcționat până acum, se pot încadra la școlile lor, fără să mai fie nevoie de noi cheltuieli și griji. Spiritul de largă înțelegere în care s'a rezolvat această problemă, a adus o destindere în sânul corpului didactic și de bună seamă că nu va întârzia să-și arate roadele.

Problema gimnaziului unic, problema ajutorării copiilor lipsiți, problema manualelor, problema anului în curs, cu gruparea și terminarea materialului, problema ajutorării copiilor lipsiți din Moldova, problema elevilor de cl. VIII, și alte atâtea chestiuni ardente au preocupat pe membrii corpului didactic, care le face cinste. Și nu putem să nu tăiem la răboj hotărârea lăudabilă reafirmată din nou de Consiliul Interșcolar de a feri pe copii de orice agitație sterilă. Școala e în afară de orice agitație politică; nu poate coordona pe copii în vederea grupărilor în anumite cercuri politice, căci aceasta ar însemna să se abată dela vederile ei educative și pe deasupra oricăror preocupări vremelnice. Școala va rămâne și pe mai departe să-și desvolte activitatea pe ogorul valorilor permanente atât sub raport științific cât și educativ. Și aci ne-a impresionat plăcut hotărârea spontană a tuturor directorilor școlari din regiune, dascăli și educatori de profesie, care au cerut cu entuziasm revenirea la sistemul când Religia era un obiect de învățământ obligatoriu pentru toate clasele liceului. Astăzi însă s'a redus aproape la rangul de dexteritate, eliminându-se cu desăvârșire din cl. VII și VIII-a.

Fără să intrăm în amănunte știm însă că învățământul e dirijat astăzi pe un făgaș pozitiv, căutând să se adâncească acele ramuri de știință care prezintă un interes practic și imediat, un interes progresiv sub raportul sănătății fizice, dar elevul de astăzi și cetățeanul de mâine, are nevoie, pe lângă o

„Oricine mărturisește că Iisus este Fiul lui Dumnezeu, Dumnezeu întrtru acela petrece și acela întrtru Dumnezeu.”

I Ioan 4, 15.

minte plină de cunoștințe, de o inimă caldă și simțitoare și de o voință care să nu acționeze decât în conformitate cu interesele semenului și a colectivității din care face parte. Omul nu-i numai materie, ci e și spirit și spiritului încă-i trebuie o hrană adecvată spiritualității sale, căci altfel, se desaxează în viață. Societatea de astăzi și de mâine nu se poate fonda decât pe baza principiilor morale de dreptate și de echitate, dacă dorește o sinceră conviețuire între toți indivizii pe care o compun. Ori, o societate care se conduce după alte legi decât acelea care sunt permanent valabile, e imposibil să nu creeze disensiuni și de aci până la neînțelegere nu-i decât distanța unui singur pas. Religia creștină, prin preceptele morale pe care le propovăduiește cu tăria de aproape două mii de ani, vine tocmai cu puterea ei de a zăgăzui anumite porniri nefirești și împotriva drepturilor semenului, oricare ar fi acela și de orice rasă și nuanță confesională ar fi și neglijarea ei nu se poate face fără să nu aducă reale perturbații în sufletele marelor colectivități.

Oameni ai școlii și prin aceasta ai educației și ai viitorului, Consiliul Interșcolar al directorilor din întreaga regiune au intuit realitățile morale ale sufletului în lumina lui de totdeauna, ceea ce ne bucură și ne umple de nădejdi că se vor face ecoul lor acolo sus, unde se hotărăște destinele școlii. Noi nu ne-am îndoit niciodată de bunele gânduri pe care le are dascălimea noastră față de sufletul acestui neam și știm sigur că și de aci încolo ea va face tot ce-i stă în putință pentruca tineretul să iasă din mâinile ei complet edificat și complet format atât asupra sănătății sale fizice cât și morale. Și în aceasta privință nu este cale mai ducătoare la scop decât adâncirea și trăirea cât mai intens în făgașele tradiționale ale Bisericii, care nu-i împotriva culturii și a progresului, ci le hrănește pe toate din comorile adânci ale doctrinei sale.

Pr. AUG. FAUR

† Prof. MIHAIL ȘERBAN

Nu s'au uscat încă bine lacrimile pe care profesorii și studenții Facultății de Agronomie din Cluj le-au vărsat pe mormântul Prof. Const. Martinovici și ochii lor s'au umezit din nou pentru a deplânge pe părintele și ocrotitorul lor devotat: Prof. Dr. Mihail Șerban.

S'a rupt din mijlocul lor în deplinătatea anilor, la răspântia unei vieți ce și-a irosit și ultimul dram de energie pentru mai binele instituției pe care a servit-o cu drag și a neamului, la poarta căruia a stat de strajă ca un bun soldat.

Prof. Mihail Șerban s'a născut în casa magistratului Mihail Șerban din Seghedin în 1887. Simțind încă din frageda copilărie izul busuiocului și al tămădiei, fiind nepotul protopopului din Nădlac, Mihail Șerban a purtat în suflet în tot timpul nostalgia bisericești dela țară în care bunicul de atâtea ori și-a învățat nepotul să se aplece în fața divinității. Mănat de această putere lăuntrică, și-a îndreptat primii pași, după ce și-a trecut bacalaureatul, spre Seminarul teologic, pentru a fi de ajutor poporului. Năzuința de a cuprinde în sufletul său cât mai multă carte, din care, la timpul său, să poată împărtași și țaranului lăsat în urmă de stăpânirea vitregă a vremii și-a îndreptat mai apoi pașii spre școalele Apusului. Diploma de inginer agronom, doctoratul în Științele Politice și licența în Academia Comercială ce și le-a câștigat prin muncă migăloasă de zi și noapte, l-au impus în stima și atențiunea forurilor înalte dela conducere, care l-au trimis după anul 1918 la Claj să dea viață celei dintâi școale de agronomie din Ardeal.

Ce a aflat, cum a muncit, și ce a realizat Prof. Mihail Șerban în cadrele acestei școale nu se poate spune în câteva rânduri de gazetă. Adeverul e că el a pus în această in-

stituție tot sufletul lui, a înzestrat-o cu unelte agricole, s'a îngrijit de un corp profesoral select, i-a adăus clădiri noi, a înființat posturi de cercetări științifice, încât astăzi școala este ridicată la rangul de facultate, dând neamului o serie de ingineri agronomi, care au ajutat agricultura noastră să se ridice din starea de inferioritate în care era.

Datorită însușirilor înalte pe care le intruchipa în personalitatea sa, Prof. Mihail Șerban a trecut prin ierarhia valorilor, ridicându-se până la demnitatea de ministru, de demnitar și reprezentant în toate corporațiile de seamă.

Ceea ce contura și ilumina însă creștetul său, era credința sa neclintită în bunătatea lui Dumnezeu. Prin pilda vieții sale, prin dragostea pe care o răsfângea din căminul său până în ultima încăpăre pe unde-l purtau multiplele lui îndatoriri Mihail Șerban lăsa mireasma credinței și a respectului față de credința străbună.

Fiul al Bisericii, Mihail Șerban era deputat în Adunarea Eparhială a Episcopiei noastre. În ședințele acestei Adunări, cuvântul său a despiciat de atâtea ori atmosfera, aducând totdeauna serioase contribuții pentru elucidarea problemelor care cereau să fie just rezolvate.

Pentru unele ca acestea, la catafalcul său din ziua de 3 Mai c. s'au adunat cele mai de seamă personalități ale Ardealului pentru a depune odată cu cununa lor de flori tot prinosul dragostei și al prețurii lor. Serviciul divin a fost oficiat de Prea Sfinția Sa Episcopul Nicolae, înconjurat de P. C. Prof. L. G. Munteanu, Fl. Mureșanu, I. Buiu, Aug. Faur și diaconii I. Zăgreanu și S. Suci. Predica funebră a rostit-o Prea Sfinția Sa. Au mai vorbit P. C. Prof. Fl. Mureșanu, I. Buia, decanul facultății, Dr. I. Lupaș și alți mulți a căror nume ne scapă.

Intr'un cortegiu impresionant corpul neînsuflețit al Prof. Mihail Șerban a fost adus din Aula Facultății în cimitirul orașului, unde va rămâne o bucată de vreme, până când va fi transportat la Sibiu, în cripta familiei sale.

Prin moartea lui Mihail Șerban,

Facultatea a pierdut pe cel dintâi profesor și rector al ei, iar Biserica pe un fiu care făcea să rodească cuvântul sfânt prin toate locurile pe unde a umblat.

În urma lui rămâne o soție îndoliată și trei feciori cu suflet cernit. Odihnească în pace!

Cronleer

Lucrările Consiliului Plenar

În ziua de 10 Mai a. c. a fost convocat Consiliul Plenar al Episcopiei noastre pentru a debata probleme urgente în legătură cu bunul mers al bisericii.

Sedința consiliului a fost deschisă de către P. S. S. Nicolae Colan Episcopul Clujului, de față fiind: C. L. Prot. Stavr. Dr. V. Sava, vicarul sf. Episcopii, Prot. Dr. L. G. Munteanu, Pr. Emil Nicolescu, Prot. Andrei Ludu, Prot. Zaharia Man, Prot. Al. Baba, Prot. Romul Popa, Consilierii V. Bogdan, Aug. Faur, Pavel Șendrea, I. Buiu, I. Rușdea, deputații mireni: Prof. V. Moldovan, Insp. Sar. Dr. E. Nicoară, Av. Al. Dragomir, Prof. univ. V. Stanciu, Dr. Lazăr Chirilă.

După cuvântul de deschidere rostit de către P. S. Sa se dă citire raportului general susținut de Păr. Vicar Dr. V. Sava.

Raportul general cuprinde în rezumat activitatea sf. Episcopii dela ultima adunare eparhială. Se evidențiază vremile tulburi și greutățile întâmpinate care toate au fost petrecute cu spor și bună lucrare datorită priceperii și hărniciei P. S. S. ajutorat fiind de toți slujitorii bisericii.

Păr. Consilier Buiu dă citire raportului Secțiunii Economice după care P. S. S. roagă Con-

siliul Plenar să aprobe lucrările în legătura cu noua aripă a liceului „Mitropolitul Simion Stefan“.

Consiliul aprobă aceste lucrări —, evidențiind spiritul de jertfă și abnegațiunea P. S. S. care a știut să biruiască vremurile grele și să dea lăcaș potrivit pentru creșterea tinerimii.

Ședința se întrerupe pentru a se participa la Te-Deumul zilei dela Catedrală.

Reuniți în ședință, Consiliul Plenar debata ultimul punct din ordinea de zi, anume: alegerea noului protopop al tractului Reghin.

Deschizând discuția Părintele Vicar Dr. V. Sava, expune termenii unicei contestații care s'a depus la Consistoriu. Iau parte la discuția aprobării sau respingerii contestației Păr. Prot. Romul Popa, Dl. Avocat Dragomir, Prof. V. Moldovan, Dr. E. Nicoară și alții.

În cele din urmă se procedează la votare pentru a se alege din cei trei candidați: Preot V. Antal, Preot T. Ciceu și Preot V. Iacob, pe cel ce va deveni protopop al tractului Reghin.

După despuierea scrutinului se constată următorul rezultat: I. Preot T. Ciceu 9 voturi, II.

FOILETON

Atitudinea preoților români din ținutul Hațegului față de unirea cu Roma (1699-1700)

Informațiile cele mai vechi ne dovedesc, că în țara Hațegului a pulzat totdeauna o puternică viață românească, manifestată sub forme diferite, permise de împrejurările grele și foarte schimbătoare și determinate de frunții vremurilor și stăpânirea așa de vitregă față de elementul românesc din aceste părți.

Fără îndoială, că aici a domnit un mândru Voievod român cu sediul în Hațeg ori în Sântă-Măria-Orlea prin veacul al XI—XIII-lea, înconjurat de o boierime dărză și vitează, care a ridicat numeroase biserici în satele acestor ținuturi, mărturie vie până astăzi despre credința și puterea ei odinioară. (Vezi despre aceste biserici cărțile mele: *Istoria artei religioase române*, ed. I, Cluj, 1929 p. 106-111, și *Istoria bisericii române din Transilvania*, ed. II, Sibiu, vol. I, 1935).

O nobilime cu rosturi importante s'a ridicat din mijlocul poporului hațegan, care a participat la războaiele cu mare răsufet ale lui Ioan Hunyadi, câștigându-și astfel nu numai prestigiu, in-

fluență, dar și proprietăți imobile proprii, care a ajutat-o să se mențină la suprafață veacuri de-a rândul, trecând o parte din ea în tabăra dușmanilor, maghiarizându-se (vezi despre familia Căndea revista *Századok*, II, Budapesta, 1868, p. 22-41).

Orașul Hațeg s'a păstrat în toate timpurile cu majoritatea populației românești, cum ne arată și o conscripție inedită, din 1681, a tuturor locuitorilor săi (vezi și *A hunyadmegyei tört. és régészeti társ. évkönyve*, XII, p. 76). Era acolo scaun de judecată pentru tot ținutul, compus din 12 cnezii români, 6 preoți și 6 țărani, pomenit încă în 1360 (cf. studiul meu, *Din istoria dreptului românesc din Transilvania în Analele Academiei Române*, sect. ist., vol. XVII (1935). Cunoaștem pe parcalabul de Hațeg Căndea Lațcu, pe care regele Ungariei Sigismund II trimite sol cu misiune specială la Voevozii Moldovei: Ilie și Ștefan (c. 1435), și plătește călugărului Gavril să scrie la mănăstirea Neamțului o Evanghelie slavonă, păstrată până azi. Tot acest Căndea a clădit biserica din Streiu Sf. Gheorghe, unde avem chipul său și al soției sale cu inscripția slavonă (1408).

Aici la Hațeg era și sediul unui protopop român, la 1681 se amintesc 3 preoți: Gheorghe, Mihail și Pavel. Se pare, că popa Mihail venise decurând în acest oraș, căci plătea taxă după casa lui și făcea 3 zile de slujbă stăpânului din acel timp Emeric Tököly (Noemv. 1675).

O parte însemnată din populație se compunea din numeroși negustori și meseriași, larg cunoscuți pentru marfa lor bună și solidă, cum erau cei din țehul cizmarilor și tăbăcarilor, cu statutele lor aprobate la 1675 (cf. Radu I., *Istoria vicariatului Hațeg*, Lugoj, 1913, p. 407-11).

Stăpânirea ungurească calvină a încercat, încă în veacul al XVI-lea, să cucerească preoții români de aici pentru noua lege a lui Calvin. În 10 April 1562 principele Ioan Sigismund Zapolya recomandă și clerului român din districtul Hațeg pe noul vlădică Sava, venit din Țara Românească. Planul de convertire n'a reușit, însă presiunea n'a încetat să se exercite asupra clerului român din acest ținut. O parte din preoții de aici a recunoscut, ca superior al lor, și pe episcopul calvin ungar. Câteva biserici au fost luate de calvinii, de origine români (ca de ex. cea din Sântă Maria Orlea, etc.), la care au căutat să pună și preoți români calvini. Unii dintre ei erau scoși de sub jurisdicțiunea Mitropolitului ortodox din Alba Iulia, cum știm de cel din Hațeg, — amintit în diploma de numire a Mitrop. Simion Stefan (1643) — care pare a fi fost Grigore Sándor de Agyagfalva, traducătorul în românește al Psaltirei și cântărilor obișnuite ale calvinilor (1642), imitat și de predicatorul româno-calvin din Sântă-Măria-Orlea (lângă Hațeg) Ioan Viski (1697). Ni se spune, că în

Preot Victor Iacob 3, III. Preot Valer Antal 1 vot.

P. S. S. declară ales ca protopop al tractului Reghin pe Părintele T. Ciceu, urându-i spor la munca evangheliei și bună rodire în toate cele ce sunt spre lauda bisericii și neamului.

Mulțumind în alese cuvinte Consiliului și P. S. Sale, Di Inspector general sanitar Dr. E. Nicoară elogiază pe Păr. T. Ciceu, asigurând consiliul că

noul ales se va bucura de unanima ascultare a credincioșilor care doresc ca Reghinul ortodox să revină la strălucirea de altă dată.

După închiderea ședinței consiliului Plenar, membrii și oaspeții au participat la punerea pietrii fundamentale a noului local în construcție.

Consilierii și deputații eparhiali au fost reținuți la dejun de către P. S. S. Episcopul Nicolae.

Coresp.

Donații pentru Liceul ortodox român „Mitropolitul Simion Ștefan“

Un distins medic din Cluj, care și în trecut a sprijinit cu toată dragostea operele create și susținute de biserică, văzând lucrarea ce a început să se facă, adevărat aripa nouă dela clădirea în care se adăpostește liceul ort. român „Mitropolitul Simion Ștefan“ a donat suma de 2 milioane 400 mii Lei, ca aceasta sumă să fie folosită la săparea fundamentului acestei clădiri. Bunul Dumnezeu să-i răsplătească jertfa.

Tot pentru aceasta clădire au mai donat următorii:

P. S. S. Nicolae 1 milion lei. Dr. I. Colban 1 milion lei. Văd. Elena Cărea 1 milion lei. Prof. Dr. L. G. Munteanu 200 mii lei. Pr. P. Șen-

dra 300 mii lei. Prot. I. Rujdea 200 mii lei. Pr. T. Ciceu 100 mii lei. Pr. I. Buiu 200 mii lei. Pr. Ax. Tomuş 200 mii lei. Diaconul S. Suciu 100 mii lei. Pr. Gh. Noveanu 100 mii lei.

Cu ocazia sfințirii pietrei fundamentale a aripei celei noi a liceului „Mitropolitul Simion Ștefan“, au mai donat următorii:

Di Dr. Eugen Nicoară, medic Insp. Sanitar Reghin 1 milion lei. Dr. Vasile Nicolescu, medic Reghin 1 milion lei. Prot. Romul Popa, Luduș 1 milion lei. Ing. Onișca - C. F. R. Cluj 1 milion lei.

Bunul Dumnezeu să răsplătească tuturor donatorilor pentru jertfa lor.

CRONICA EVENIMENTELOR

INTERNE

M. S. Regele Mihai I decorat cu cea mai înaltă decorație a Statelor Unite ale Americii.

Mareșalul Curții Regale face cunoscut următoarele:

In ziua de 10 Mai a. c. ora 12:30 Majestatea Sa Regele a primit la Palatul Regal dele-

gațiunea compusă din domnii: *Burton Y. Berry, reprezentantul Statelor unite ale Americii în România, General de Brigadă Cortland V. R. Schuyler, șeful reprezentanței militare a Statelor Unite pe lângă Comisia aliată de Control, Roy Melbourne, consilier diplomatic și Colonel Edward E. Farnsworth șeful de stat major și secreta-*

rul reprezentanței militare a Statelor Unite, care a avut onoarea a remite Majestății Sale Regelui însemnele de Comandor șef al „Legiunii pentru Merit“ din partea Președintelui Statelor Unite ale Americii.

Solemnitatea s'a desfășurat în prezența Domnului Președinte al Consiliului de Miniștri, a Domnului Vice-președinte al Consiliului și ministru al afacerilor străine, cum și a membrilor Case Civile și Militare a M. S. Regelui.

Membrii Delegațiunii, precum și Domnii Președinte al Consiliului de miniștri și Vice-președinte al Consiliului au fost reținuți la dejun de către Majestatea Lor.

Decret de conferirea legiunii meritului în gradul de Mare Comandor. M. S. Regele Mihai al României, prin săvârșirea unor fapte excepționale de meritorii, a servit în mod deosebit cauza Națiunilor Aliate în lupta lor împotriva Germaniei hitleriste. În Iulie și August 1944, când poporul Său era sub jugul unui regim dictatorial ce se alăturase agresorilor germani și asupra căruia El nu avea nicio putere, M. S. Regele Mihai I a izbutit să stabilească ținta și să conducă și să însuflească forțele interne care până atunci se împotriveau disperat dictatorului care deținea puterea. Eforturile M. S. Regelui au culminat la 23 August 1944 când, deși capitala țării Sale se afla încă în mâna trupelor germane, în disprețul riscurilor cărora se expunea, din proprie inițiativă, Majestatea Sa personal a dat semnalul pentru lovitura de stat ordonând gărzi palatului Său să aresteze pe dictator și pe principalii săi miniștri.

Indată după aceea, într-o însuflețită cuvântare adresată țării prin radio, Majestatea Sa a adus la cunoștința poporului Său hotărârea de a scutura jugul nazist și a cerut Armatei Sale să întoarcă armele împotriva armatelor germane și să le distrugă, să le captureze sau să le izgonească din țară. Poporul Român și Armata Română au răspuns de îndată și din toată inima acestui curajos apel la luptă al Suveranului cu rezultatul că, după puține zile, cea mai mare parte a teritoriului României a fost eliberată de sub controlul nazist și principalul front de rezistență germană în Sud-Estul Europei a fost retras cu mai bine de 500 km. spre Nord-Vest.

Prin înalta Sa judecată, prin îndrăzneala acțiunii Sale și prin eminentele Sale calități de conducător M. S. Regele Mihai I a dat o contribuție excepțională cauzei libertății și democrației.

Semnat: HARRY A. TRUMAN

Decorarea ofițerilor sovietici. Cu prilejul zilei victoriei, M. S. Regele a decorat cu Ordinul Mihai Viteazul cu spade o serie de bravi ofițeri sovietici, în frunte cu d. mareșal al Uniunii Sovietice Tolbukin Fedor Ivanovici, general-colonel de tancuri Susaikov Ivan Zaharievici, etc.

În cuvântarea rostită, Suveranul a arătat că — astfel — se dovedește încă odată „dorința noastră de-a strânge legăturile de prietenie dintre România și U. R. S. S.“

D. general-colonel I. Z. Susaikov, locțiitorul președintelui Comisiei Aliate de Control, răspunzând, a arătat că ziua de 9 Mai, ziua Victoriei este o zi de triumf nu numai pentru Uniunea Sovietică, ci și pentru întreaga omenire, care — altfel — ar fi căzut pentru secole.

Dnii Dr. Petru Groza și Emil Bodnăraș pleacă la Belgrad. Răs-

Hațeg a funcționat și o școală româno-calvină pentru pregătirea preoților din jur, care va fi avut organizarea celei din Făgăraș bine cunoscută. Știm numele „nemeșilor“ români din vre-o 20 sate ale ținutului Hațeg în secolul al XVII-lea (din 1638 și 1683 în *Monumenta Comitatus Transilvaniae*, X, Budapesta, 1896, p. 199-201, și *A hunyadmegyei... évkönyve*, XVII, Deva, 1907, p. 125-132, iar pentru 1694 vezi la Pușcariu, *Fragmente istorice despre boierii din țara Făgărașului*, Sibiu, 1907 p. 624-28).

Nobilimea aceasta româno-calvină avea în fruntea ei 10 preoți, pe care îi știm cu numele din satele Băiești, Barul mare, Livadia, Mățești, Paroș, Râul alb, Râul-Bărbat și Sălașul de jos și de sus. Iată numele și cererea lor:

„1699 Noemvrie 8. Rugarea scrisă de mai jos a câtorva bieți preoți români din ținutul Hațegului către Excelenția Sa Dlui Governator:

Excelență Domnule Governator! Auzind dela On. nostru Domn episcop¹⁾ grația Măriei tale față de noi, dorim tot binele Măriei tale și casei domnești a Excelenței Voastre; ne rugăm umilit Măriei tale ca această grație să continue. Să nu fină de chestiune grea, fiindcă noi conform permisiu-

¹⁾ E vorba de episcopul ungar calvin: Ștefan Veszprémi.

nei vechilor mari Principi nu ne-am rupt de tot de domnul nostru episcop, ci voim să depindem de administrația sa. Nu putem contesta că nu avem mari poveri, pentru că, de altfel fiind persoane nobile, ne-au împovărat cu dări grele moșia preoțească; aceasta a îngreuiat-o protopopul Gheorghe Cioca al ținutului Hațeg, care până acum ne-a păstorit cu asprime, îndeosebi de când a înțeles, că noi, după vechea rânduială bună, nu voim să depindem de vlădica, ci de domnul episcop, — a trimis nu de mult asupra caselor noastre aspră execuție nemțească.

Luând Măria ta în considerație necazurile noastre să le vindece, ca Dumnezeu să iubească cu multe bunătăți viața Măriei tale.

1. Popa Iosif din Băiești (L. S.) cu ceară neagră.
2. Popa Ianăș din Barul mare cu fiul popa Iancul (L. S.) cu ceară roșie.
3. Popa Ianăș din Rîul Bărbat (L. S.) cu ceară roșie.
4. Popa Iancu din Livadia (L. S.) cu ceară roșie.
5. Popa Nicola din Sălaș (de sus) (L. S.) cu ceară roșie.
6. Popa Andraș din Sălaș (de sus) (L. S.) cu ceară roșie.
7. Popa Ștefan din Paroș (L. S.) cu ceară roșie.
8. Popa Petru din Mățești (L. S.) cu ceară roșie.

9. Popa Petru din Rîul alb (L. S.) cu ceară roșie.
10. Popa Ianăș din Băiești (L. S.) cu ceară neagră.

(După aceste subscrieri cu chirilice urmează numele acestora în ungurește de cel ce-a scris scrisoarea).

Răspunsul guvernatorului Gheorghe Bánffi la rugarea preoților de mai sus:

„Deoarece rezoluția Majestății Sale susține aceea, că preoții români să pot uni liber cu religia cu care voiesc, și să bucură de privilegiile preoților acelei religii; deoarece Dvoastră v'ați unit cu religia reformată, deaceia episcopului român care s'a unit deja cu religia catolică, n'are nici o jurisdicțiune asupra voastră ci trebuie să depindeți de episcopul reformat, care din grația Majestății Sale vă apără, și dacă s'a pus ceva dare asupra voastră acea va strânge-o d. episcop reformat și trimite la mâna vlădicului.

Bonțida, 22 Noemvrie 1699.

C. G. Banffi.“

Ei au recunoscut supremația superintendentului calvin fără a părăsi cu totul legăturile cu Mitropolitul ortodox din Alba-Iulia —, păstrând însă întru totul obiceiurile și prescripțiile legii strămoșești, și refuzând să primească noua lege a Romei papale.

(Va urma)

ȘTEFAN METEȘ

punzând invitației mareșalului Tito, d-nii Dr. Petru Groza președintele Consiliului de Miniștri și Emil Bodnăraș, ministru subsecretar de stat la Președinție vor pleca la Belgrad.

Vizita va avea lec în jurul datei de 25 Mai și va dura câteva zile.

Deasemenea d-nii Dr. Petru Groza și Emil Bodnăraș vor vizita Sofia.

11 municipii din țară declarate „centre aglomerate“. Dl Teohari Georgescu, ministrul de interne, a semnat o decizie prin care timp de 2 ani începând cu data de 17 Mai c., nimeni nu se va mai putea stabili în cuprinsul Municipiului București precum și în următoarele municipii și comune urbane: Timișoara, Cluj, Galați, Iași, Constanța, Ploești, Brașov, Oradea, Târgu-Mureș și T. Severin.

Prin decizia arătată, toate aceste orașe sunt declarate „centre aglomerate“.

Fac excepție dela prevederile acestei decizii următoarele categorii de persoane:

Funcționarii publici și ofițerii mutați în interesul serviciului; inginerii și lucrătorii calificați și ucenicii necesari întreprinderilor industriale situate pe teritoriul centrelor aglomerate; proprietarii actuali și cei cari vor deveni proprietari de imobile destinate locuințelor în centrele aglomerate respective; persoanele stabilite de fapt anterior publicării prezentei decizii și care nu au obținut dovezi de rămânere și buletinul model nr. 2.

Deasemenea sunt exceptați studenții și elevii școlilor recunoscute de Stat, militarii în termen sau concentrați.

Funcționarii publici îndepărtați disciplinar din serviciu sau demisionați și personalul particular preavizat care nu a obținut o nouă funcțiune publică sau un nou angajament la alte instituții publice sau la întreprinderi similare din centrele aglomerate respective, în termen de 30 zile dela comunicare sau emiterea preavizului, sunt obligați a părăsi centrele aglomerate dacă nu sunt stabilite înainte de 31 Decembrie 1945.

Aceiași obligație o au toate persoanele pentru personalul casnic.

EXTERNE

Tratatele de pace. D. Vandenberg, președintele comisiei afacerilor

străine a Senatului, a prezentat Senatului spre ratificare textele tratatelor de pace cu Italia, România, Bulgaria și Ungaria, ce au fost aprobate de această comisie.

Comentând cu privire la cererea de a se anula ratificarea sau de a se respinge tratatul cu Italia, d. Vandenberg a declarat:

„Este în interesul superior al păcii, ca și în acela al Statelor Unite și al noii Italie democratice ca acest tratat să fie ratificat rapid.“

Cel de al doilea împrumut intern sovietic a fost depășit. Agenția TASS. transmite următorul comunicat al Ministerului de Finanțe:

Cel de al doilea împrumut pentru refacerea și dezvoltarea economiei naționale a URSS-ului emis la 4 Mai 1947 pentru suma de 20 miliarde ruble a fost realizat spre seara zilei de 9 Mai subscriindu-se suma de 22.466.773.000 ruble, adică cu un excedent de 2 miliarde 466.773.000 ruble.

Demisia d-lui Acheson. D. Dean Acheson, secretar-adjunct al departamentului de stat a demisionat.

Președintele Truman a numit în locul său pe d. Robert A. Lovett, bancher din New-York și a fost secretar de stat adjunct la război pentru chestiunile aeronautice.

Statele Unite nu încheie pace separată cu Germania. Un purtător de cuvânt al departamentului de stat a declarat că departamentul de stat nu are nicio cunoștință de vre-un plan al guvernului din Washington de a încheia tratate de pace separate cu Germania și Austria, așa cum a anunțat „Chicago Tribune“.

Nicio națiune din lume nu va îndrăzni să înceapă un nou războiu! Vorbind la Washington, generalul Eisenhower, șeful Marelui Stat Major nord american a afirmat că nicio națiune din lume nu va îndrăzni să înceapă un nou războiu de agresiune.

referă la Biserica sub înfățișarea ei de *Societate a Credincioșilor* —, iar sub B. privită ca locaș de închinare. În chipul acesta toate adevărurile Bisericii atacate de sectari sunt sprijinite pe texte din sf. Scriptură.

Lucrarea aceasta prin felul cum

este alcătuită și prin trebuința mare pe care o împlinește se recomandă dela sine. Cucernicii Preoți care au nevoie de ea o pot cere fie direct dela autor fie dela oficiul protopopesc al Clujului. Costă 50.000 Lei.

Protopopul Fl. Mureșanu

PARTEA OFICIALA

Nr. 2742/1947.

Circulară

Institutul Biblic și de Misiune va trimite pe adresa fiecărei parohii ce este abonată la revista „Biserica Ortodoxă Română“ a Sf. Sinod, numărul 1—3 contra ramburs, pentru suma de 150.000 Lei, reprezentând costul abonamentului pe 1947.

Aducând cele de mai sus la cunoștința Cucerniciei noastre preoțimii îi punem în vedere să achite abonamentul la primirea revistei, sau să încunoștiințeze Institutul că renunță la abonament, ca să nu li se complice situația mai târziu.

Cluj, din ședința Consiliului eparhial dela 29 Aprilie 1947.

NICOLAE   Const. Hașcău
Episcop   secretar

Nr. 3320/1947.

Circulară

Onor. Minister al Cultelor cu Nr. 407/1947 Cabinet, ne transpune adresa Ministerului Afacerilor streine cu Nr. 18989/1947 de următorul conținut:

„Având în vedere necesitatea încheierii lucrărilor privitoare la restituirea arhivelor de orice fel, evacuate de autoritățile maghiare din Transilvania de Nord, am onoare a Vă ruga să binevoiți a dispune organelor în subordine, care n'au răspuns până în prezent, însă au de reclamat restituirea unor asemenea arhive, să binevoiască a-mi comunica de urgență datele cerute prin adresa menționată mai sus.

P. C. Preoțime este rugată să ne răspundă imediat, cel mai târziu 15 Iunie a. c., dacă e cazul în parohia C. Sale, pentru a putea și noi răspunde Onor. Minister.

Cluj, la 19 Mai 1947.

Din încredințarea P. S. Sale

p. Vicar episcopesc: Secretar:
Pr. Aug. Faur   C. Hașcău

Nr. 245/1947.

CONCURS

Pentru complectarea postului de paroh în parohia de clasa III-a Inuri, protopopiatul Alba Iulia, se publică concurs cu termen de 30 zile, dela prima apariție în oficiosul „Renașterea“.

Venitele împreunate cu acest post sunt următoarele:

1. Salar dela Stat, conform pregătirii.
2. Locuință în natură, în casa parohială.
3. Sesiune parohială în întindere de 9 jug. arător și 2 jug. 1031 stj. fânaș.
4. Folosirea cimitirului.
5. Folosirea pădurii de salcâmi în întindere de 1 jug. 800 stj. pentru pari de vie.
6. Venitele stolare, care sunt be-nevole.

Reflectanții la acest post, își vor înainta, în termenul deschis, cererile de concurs, însoțite de actele legale,

Consiliului Eparhial din Cluj și, cu prealabila noastră incuviințare, se vor putea prezenta în parohie, spre a liturghisi, cânta și predica și a face cunoștință cu poporul.

Candidații vor avea să prezinte act de învoire dela Prea Sfințitul Episcop.

Oficiul protopopesc, în înțelegere cu consiliul parohial din Inuri.

Alba Iulia, la 1 Mai 1947.

Alexandru Baba, protopop.

Nr. 3021/1947. Aprobant.

Cluj, din ședința Consiliului eparhial dela 10 Mai 1947.

NICOLAE   C. Hașcău
Episcop   secretar

CONCURS

Consiliul parohial ortodox român din parohia Pietriș, jud. Mureș, publică concurs, cu termen de 30 zile dela prima apariție în foaia oficială „Renașterea“, pentru întregirea postului de paroh ortodox român din parohia de clasa II-a Pietriș, județul Mureș, devenită vacantă prin trecerea în stare de pensionare a preotului local Dionisie Radu.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Locuință în natură, casă de piatră în stare foarte bună, cu supraedificatele de gospodărie, curte și grădină de zarzavat.
2. Salar dela Stat conform calificației candidatului.
3. Porțiune canonică și anume 3 jug. 1576 m. p. arător, 3 jug. 525 stj. fânaș porțiune veche definitivă. Apoi primit prin Ref. Agrară în hotarul comunei Dumbrava 2 jug. arator și 12 jug. cositor în hotarul comunei Răstolița.
4. Lemne de focărit în măsura suficientă în rând cu proprietarii din comună.
5. Dreptul de pășunat în pășunea comunală și de munte pentru vitele proprii ale preotului în număr nelimitat.
6. Stola obișnuită precum și 1 dl. porumb și 1 zi de lucru dela fiecare familie.

Doritorii de a ocupa această parohie sunt poțitiți a-și înainta cererea instruită cu toate actele recerute de legile și regulamentele în vigoare, Veneratului Consiliu Eparhial și cu prealabila încunoștiințare se pot prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în termenul deschis în numita parohie spre a cânta, celebra, cuvânta și a face cunoștință cu poporul, trebuind să aibă aprobarea prealabilă a Prea Sfințitului Episcop.

Ioan Sălăgean   Dionisiu Radu
adm. presb. preș.   notar.

Nr. 3252/1947. Aprobant.

Din ședința Consiliului eparhial dela 15 Mai 1947.

NICOLAE   C. Hașcău
Episcop   secretar

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj

BIBLIOGRAFIE

Dr. Victor Vlăduceanu: CONCORDANȚA BIBLICĂ ANTISECTARĂ. Timișoara 1947, pag. 211.

Eu nu cred în puterea de viață a sectelor. Ceeace rămâne în veac este Cuvântul Domnului care ne asigură că așezământul Bisericii pe care El l-a întemeiat chiar dacă porțile iadului s'ar deschide și s'ar năpusti de acolo peste noi, credincioșii Bisericii Lui, toată drăcimea nu ne va birui.

Există însă vremi când vrăjmașii satanici ai Bisericii lui Hristos o asaltează cu atâta înverșunare încât mulți, chiar și dintre cei tari în credință, se clatină și cad.

Unii cred că și vremea noastră este o coadă a veacului. Iureșul așa numitelor secte, înaintemergătoare a celor ce vor să fie, ar fi unul dintre semne.

Sate, până ieri, de oameni așezați, ascultători nu cântitori împotriva Bisericii, s'au pomenit că peste noapte cineva (noi știm cine!) a aruncat sămânța neghinei în țarina lor și de atunci împărecheri, dispute, turburări. Odată cu pacea pe care numai așezământul dumnezeesc al Bisericii îi-o poate da și asigura s'a

luat dela ei orice tihnă.

Preoții, păstorii firești ai satelor, în strădania lor de a curăți ogorul sufletesc de pălămidă; de a zidi din nou unitatea credinței; de a sălășlui în căminuri pacea cea dela Domnul, nu odată se plângă că le lipsește o mână de ajutor.

Părintele Dr. Victor Vlăduceanu, consilierul referent al secției culturale a Episcopiei Timișorii prin lucrarea mai sus pomenită împlinește cererea preoțimii luptătoare, punându-le la îndemână, în lupta lor, arsenalul sfintei Scripturi orându-i, grăind în termeni tehnici, pe calibru și tir.

La început ne dă un scurt istoric al sectelor ce bântuie la noi, arătând în rezumat punctele lor de învătătură.

Urmează textele biblice — nu numai indicarea lor ci textul versetului în întregime — pentru combaterea învățăturilor sectare.

Așezarea chestiunilor în ordine alfabetică face din această concordanță o călăuză practică și foarte lesne de mânăuit.

De exemplu la noțiunea de Biserica, dă sub A. toate textele care se